

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

24. szám.

Debrecen, 1926 június 12.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Célok és eszközök.

Figyelemmel kísértem a legutóbbi református nagygyűléseknek, a mi egyházkerületünk és a Konvent ülésének a lefolyását és sok keserű gondolat támadt bennem amiatt, mert én úgy látom, hogy az erőfeszítéssel nem állnak arányban az eredmények. Engedje meg, tisztelt szerkesztő úr, hogy a magam szerény észrevételeit a nyilvánosság előtt elmondhassam, előre is bocsánatot kérve azért, ha tán valamit nem jól látok, vagy valamit nem jól értettem meg. Arról biztosíthatom szerkesztő urat, hogy rossz indulat, vagy kötekedni akarás nem vezérel. Megjegyzéseim az oktatásügy terére szorítkoznak, mivelhogy ezen a területen érzem magamat leginkább otthon, de volnának az egyházi élet egyéb területére tartozó megjegyzéseim is, amelyeket szíves engedelmevel más alkalommal talán el is mondok.

Olvastam, hogy a Konvent az „egyetemes“ református jogakadémia ügyében semmit sem határozott, illetőleg azt mondta ki, hogy majd a „tárgyalások“ befejezése után fog határozni. Én, őszintén megvallva, nem tudom, van-e nekünk okvetlen szükségünk a kecskeméti jogakadémiára, pusztán annak az elvnek a demonstrálása végett — mert egyéb református érdek kielégítését ezidőszerint nem látom —, hogy nekünk jogunk van jogi főiskolát fenntartani. Ha ezt a jogunkat kifejezetten nem tartalmazná az 1791-iki törvény, akkor csakugyan szükség volna erre a demonstrálásra. Így? Nem merem mondani, hogy nincs, mert az összes viszonylatokat nem ismerem. De azt merem mondani, hogy ha van szükségünk rá: akkor ám tartsuk fenn minden erőnk megfeszítésével olyan intézetül, amelyre, mit a hazai kultúra egyik erőségére s a református szellem terjesztőjére, büszkén hivatkozhatunk. Ha pedig nincs, akkor hiába ne költsünk rá és szüntessük meg minél előbb. De a látszatot fenntartani, az iskolát a tandíjbevétele utalva, vegetálni engedni s akarva, nem akarva, hozzájárulni olyan állapot előállításához, amely miatt majd néhány év

mulva minden tényező vágyván-vágyik a megszüntetése mielőbbi kimondására; vagyis elvonni ettől a derék iskolától a szépen kimúlás vigasztalását is, — semmiképpen sem jó dolog.

Annál kevésbé jó, mert ez a határozatlanság egyéb jó céloktól vonja el az eszközöket. A mi egyházkerületünk a kecskeméti jogakadémia fenntartásához ezidőszerint — ha jól tudom — valami hetvenmillióval járul évenként. Nem olvastam arról, hogy a mi debreceni kollégiumunkkal kapcsolatban szervezett református tanárképző-intézet fenntartásához más egyházkerületek ajánlottak-e fel valamit s ha igen, mennyit. Pedig hiszen a református tanárképzés volna akkora országos református érdek, mint a jogakadémia fenntartása. Aztán a mi egyházkerületünk az egyetem felállításakor kötelezte is magát református tanárképző fenntartására. Mégis, ime, ez a mi egyházkerületünk is a tanárképző-intézetére úgy ebben, mint az előző évben, csak negyvenötmillió koronát ad. Kevesebbet, mint a kecskeméti jogakadémiára.

Azt mondják, hogy ebből nincsen semmi baj, mert a tanárképző ezidőszerint ezzel az összeggel is megél, mivel nem nagyon tolonganak az ifjak a tanári pályára. Lehet. De ezzel szemben tudom, hogy a tanárképzőben német, francia és angol nyelvmesterek alkalmazása is tervbe volt véve s azt is tudom, hogy nemcsak három nincs, de egy sincs — és bizonyára nem a nagy pénzbőség miatt. Aztán a napokban hallottam panaszkodni egy jeles tanuló bölcsészethallgatót — református vallásút pedig —, hogy nem tud külföldre kimenni, mert nincs elég pénze... Tudom, hogy a tanárképző ad külföldi tanulmányúti segélyt, de úgylátszik, erre a célra is jó volna még több.

Aztán itt van a Kollégium nagyszerű anyakönyvtára. Fel sem mérhető nagy érték. Ma még semmiesetre sem az, aminek a kultuszminiszter, vagy valamelyik kísérője, a legutóbbi látogatása alkalmával mondta: ma még nem „könyv-múzeum“. De ha megfelelő módon gyarapítására nem tudunk megfelelő összegeket fordítani, hamarosan az lesz. Kincses háza régi

könyvdrágaságoknak, az új tudomány számára csonka-bonkán. Pedig itt nemcsak az anyag gyarapítása lesz a gondunk, hanem az adminisztráció költsége is. Ma egyik tudós egyetemi tanár eléggé meg nem hálálható önzetlenséggel és odaadással látja el a könyvtárigazgatói teendőket — ingyen és sokkal jobban, mint nagyon sok fizetett alkalmazott. Mellette mindössze egy könyvtári tiszt van, kezdő középiskolai tanári fizetéssel, meg egyetlen altiszt. Az egész könyvtári adminisztráció alig kerül valamibe. De az egyetemi tanár úrról nem tudhatjuk, meddig lesz kész nagyszerű munkáját végezni. A könyvtártiszt meg, mint nagyon jeles, kiválóan képzett és a könyvtári szakban is nagyon jó hirnevet kiérdemelt fiatal ember, talán hamarosan keresni fogja a jobb előhaladás lehetőségeit. Ha ezek az emberek elmennek a könyvtárunkból, a mostaninak a kétszereséből sem fog kiállani a könyvtár igazgatása s talán még mindig nem fog olyan jól menni. Vagyis íme, a nagykönyvtárra is ráférne a nagyobb arányú segítyezés.

Aztán a Kollégium főgimnáziumában a most folyó iskolai évre megnyitott párhuzamos ötödik osztály is megszűnik jövőre, pedig azt hittük tavaly, hogy most már mind a nyolc osztály párhuzamos lesz majd. Hallom ugyan, hogy ennek a határozatnak nem kizárólag anyagi oka volt, s hogy nagyon illetékes és nagyon hozzáértő tényezők sem tartották kívánatosnak a felső osztályok párhuzamosításával a debreceni gimnáziumot túlnépessé tenni. De én azt hiszem, nem lett volna nagy baj, ha a most más felekezetek iskoláiba járó fiúk mind elhelyezést találtak volna a magunk gimnáziumában s az sem, ha 65 helyett 40 diák lett volna egy-egy osztályban. De, persze, erre sincs pénz.

Végső, de nem utolsó, a debreceni egyház nagy erőfeszítéssel fenntartott, sok tagozatú leányiskolájának állapota, amelynél csak a leánygimnázium segélyét tudja valorizáltan adni az egyházkerület. Pedig ez az iskola hováinkább nagy hivatást tölt be s ez volna hivatva megakadályozni azt, hogy Debrecenben ősi református családoknak maradékai, híres-nevezetes kálvinista prédikátorok és egyházi írók unokái közül is térjenek át római katolikussá. Hiába, ha egyszer nincs pénz.

Annak pedig, aki mindezekre azt mondja, hogy a felsorolt szükségletek valamennyijét úgysem lehetne a kecskeméti jogakadémiának adott évi dotációból teljesíteni, az igen bölcsen beszél. Arra a keserűségre, amit a cikkem elején említettem, nem is ezek a kiadott milliók indítanak. Inkább a meg nem szerzett milliók. Mert azt hittem, sok milliót meg tudnánk szerezni, annyit, hogy még a leányiskola építésére is jutna belőle, ha egy kicsit nagyobb egyetértéssel intéznénk az ügyeinket s ha azoknak, akik valami jót kigondoltak, nem akarnánk

gáncsot vetni, nehogy igazságuk találjon nekik lenni.

De erről már majd — kegyes engedelmel — más alkalommal.

Református tanár.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

A házasság megáldása.

Meg akarván ismertetni a genfi egyház életének fő, jellemző mozzanatait, szükségesnek láttam a házasságot megáldó egyházi szertartás ismertetését is. Külsőleg nincs benne semmi különös, meglepő, vagy sok eltérő vonás a mi gyakorlatunktól. Egy mozzanat azonban élénken előtérbe lép: az egyháznak, mint hívők közösségének benső öröme egy új keresztyén otthon létesülése felett. Ezen öröm külső kifejezése az a szép kivitelű biblia, amit az egyház minden házaspárnak ajándékol, útravalóul ad.

Maga a szertartás a következőképen megy végbe: a lelkész a szószékbe felmenvén, rövid előfóhász után felhívja a figyelmet a hely szentségéhez mért áhítatra s a végzendő szertartás ünnepélyességére. Ezután a katedrával szemben álló (vagy ülő!) házaspárhoz intézett szavaiban alázatra, magabaszállásra hív. A házasság intézményének alapját az I. Mózes 2. rész 18. s következő verseiben látja a kálvinizmus, továbbá a Jézus elismerésében. Az ebből folyó férfi és hitvesi köteleességek külön-külön felsorolása után a fogadalomtétel következik, melynek a lelkész által felolvasatása s a házastársak általi „igen“ szóval való elfogadás alatt az új pár feláll. Maga a fogadás így szól: Ön, N. N., kijelenti Isten s eme gyülekezet előtt, hogy feleségül vette N. N. jelenlevő nőt s ugyancsak kijelenti, megígéri, hogy őt szereti; hogy őt támogatni fogja; hozzá ragaszkodni fog úgy betegségben, mint egészségben; úgy a kedvezőtlen, mint a kedvező napokban; hogy megőrzi a hozzá való hűségét, miként ez egy keresztyén férfi kötelessége felesége iránt; s miként azt Isten parancsolja az ő szent Igéjében.

A férfi igenlő válasza után a nő mondja el a fogadalmat, melynek csupán egy új pontja van, hogy a nő igéri: hogy alája veti magát minden jó és tisztességes dologban, — tehát nem feltétlenül, mert csak egy akarat van, melynek feltétlen hódol a kálvinista: az Isten akaratának. Ez érvényesül e formulában is.

Az ismertett ünnepélyes fogadalom után az egyház nevében a lelkész a házasság által egyesültnek mondja ki a hitvestársakat s a következő, mély keresztyén hitből fakadó, intelem-sorozatban felhívja figyelmüket az Isten előtt járásra, a családi otthonnak a békesség otthonává tételére, a munkáséletre, az Isten áldásának keresésére s a leendő gyermekeknek az Isten dicsőségére, szolgálatára való nevelésére.

Az örökkévalóságig való egyesülés gondolata imára készíti a lelket s a gyülekezet felállva borul le Isten áldott kegyelmének, titokzatos útának, bölcs gondviselésének imádsására. Ezen ima végeztével a lelkész leszáll a szószékről s az Isten ígéje együttes tanulmányozásának lélek s szeretetnövelő hatását ecsetelő szavak kíséretében átadja a házassági bibliát az ifjú párnak. A biblia első lapján egy-egy szent íge van. A híveit jól ismerő lelkész a lelki gondozás bázisát rakhatja le e szent ígében. A szer-tartást áldás s a szegények javára való adakozásra felhívás végzi be.

Sok helyütt külön perselye van a házasságot templomban is megáldatók részére s ebből fedezik a biblia költségeit, vagy más jótékony célra fordítják az ekkori bő adakozást. A szer-tartás után nem csókolgatják agyon a házastársakat, ellenben kölcsönösen üdvözlik egymást s a gyülekezet csaknem minden tagja üdvözli a lelkészt is. E kedves szokás után a gyülekezet, mint egy örvendő testvérsereg, vonul ki az Isten házából, a Vele való áldott találkozás után.

Dr. I. E.

Egyház

Néhány megjegyzés a lelkészválasztás reformjához.

A lelkési javadalmazásról, mint a lelkészválasztással kapcsolatos kérdéssel is óhajtok pár szót szólni. E tekintetben teljesen osztozom Porzsolt Ferencnek e lap hasábjain kifejtett felfogásában, csupán annyit kívánok e pontnál megjegyezni, hogy addig is, míg az emlegetett és óhajtott központi pénztár megvalósulna, a lelkészt ne a hívek, hanem az egyházközség fizesse. Vagyis a díjlevél úgy módosíttassék, hogy lelkési javadalomként ezt és ezt ad az *egyházközség*, nem pedig „minden pár” és „minden fej”. Ezt azért gondolnám így jobbnak, mert: 1. ha az egyháztagnak nem akarnának fizetni, nem a papnak kellene végrehajtani a hátralékot és ezáltal magát meggyűlöltetni, hanem a presbitériumnak, amikor a lelkész személye nem kerülne ellentétbe a hívekkel. (Ugyanez állna a tanítókra nézve is); 2. így nem adódnék alkalom arra, hogy az egyháztagnak és lelkész között civódás, vagy csak vita is származzék abból, hogy az adófizető tiszta búza helyett „ocsú”-t visz próventbe; 3. ez esetben nem mondhatnák az egyháztagnak, hogy: „Mi ennyire fogadtuk meg a papot”, mintha a pap kondás lenne és hogy: „Mi tartjuk, mi fizetjük”, mivel szó se lehetne „fogadásról”, csak kiválasztásról, nem fizetésről és tartásról, mert nem ők fizetnék; és végül 4. ilyen körülmények közt nem lehetne szó alkudozásról, mivel az egyház által biztosított díjlevelet csak az egyház, mint ilyen, változtathatná meg, nem pedig „X”, vagy „Y” alkudhatnék meg rá a leendő pappal, mint most történik nagyon sokszor.

Ehhez azonban az kell, hogy az E. T. III. t.-c 8. §. I. bekezdése teljes érvényre jusson és azt ne korlátozza a 13. §. b) pontjának I. bekezdése.

Emellett természetesen megmaradhat minden természetbeni járandóság, a különbség csak az lesz, hogy azokat nem a hívektől, hanem az egyháztól kapja meg a lelkész.

A lelkési állás betöltésére vonatkozólag szóról-szóra elfogadhatónak tartom Porzsolt Ferenc azon megjegyzését, hogy a kisebb egyháztól igazságtalanság volna elvenni a meghívás jogát, sőt én ezt éppen a P. F. által is felhozottak alapján véteknél tartanám. Éppen ezért én is *biztosítandónak vélem a meghívás jogát minden egyházközségnek*, annál is inkább, mert megdönthetetlen igazság az, amit Gönczy Béla írt, hogy „a csúf választásban legelső sorban is *nem a nép a hibás, hanem az, aki alkalmat ad a népnek arra, hogy eladja magát, tehát aki megveszi a lelkiismeretét a népnek*”.

Sajnálom, hogy nem ismerhettem meg a Maklár Károly-féle tervezetet, mert így csak a hozzászólások és a saját elgondolásom alapján szólhatok e kérdéssel. Tehát én igenis biztosítani kívánom a meghívás jogát minden egyházközségnek, de Porzsolt F.-el együtt *csakis ezt, a választást* azonban *nem*. Mert a lelkési javadalomról való felfogásom alapján a lelkész alkalmazásának nem a mai értelemben vett „választás”-nak kell lenni, hanem *kiválasztásnak*, vagyis *elhívásnak*, ehhez pedig nem kell „választás”, hanem csak meghívás!

Hogy pedig a meghívás kik közül lehetne, azt a presbitérium úgy állapíthatná meg, hogy a lelkési állásra jelentkezők közül 15 napon belül 4-et kiválasztana és azokat meghívna próbaszónoklatra, úgy, amint azt Sipos József nt. úr mondja e lap f. é. 12. számában, azzal a megszorítással, hogy csak 4-et hallgathatnak meg.

A Sipos József nt. úr által javasolt formát az általa felhozottakon kívül még azért is alkalmasabbnak tartom, mivel eddig nemcsak az történt meg, hogy a pályázót nemcsak egyszer hallgatták meg tömegesen, hanem mert 1. így nemcsak egy pár ember hallgatná meg a jelöltet, hanem az egész gyülekezet és így a kiválasztásnál minden választó a saját meggyőződése alapján döntene, nem pedig a más, — esetleg megszerzett — véleménye alapján; 2. megtörtént, hogy egy jelölt 5—6 hónapig volt segédlelkész közvetlenül a választás előtt ott, ahova megválasztották, tehát mindenkinek volt alkalma bőven nemcsak meghallgatni, hanem megismerni is és mégis a választás alkalmával 3—4 szekérrel mentek el a jelölttel együtt a jelölt szüleihez a választók (hogy miért, gondolja utána ki-ki magában!), ami egyik legújabb választásnál úgy módosult, hogy a kiküldöttek meghallgatták a jelöltet s utána, — mivel a jelölt csak „beszolgált” a meghallgatás helyén, de máshol lakott — elmentek a jelölttel együtt hozzá a lakóhelyére és lakására. Pedig már meghallgatták, viszont lakóhelyén nem hallgathatták meg a törvény értelmében.

Nyilvánvaló tehát, hogy a meghallgatás csak ürügy volt eddig is, sőt még nem is ürügy, csak lepel a visszaélések mentségére. Ezért szigorúan veendő az, hogy: „az egy látogatáson kívül a választó egyház tagjaival a választás jogerőre emelkedéséig még semleges területen sem érintkezhetik a jelölt”. Ha érintkeznek, vagy az általam említett dolgok történnének, a meghívás megsemmisítenék és a lelkészalkalmazás joga, — ha a választók is vétkeseknek bizonyulnának — át szállna a kinevező hatóságra.

Hogy pedig még inkább biztosítsuk a meghívás tisztaságát, azt is törvénybe veendőnek tartom, hogy ha bármikor (!), tehát *nemcsak a felebezési határidőn belül, hanem bármikor* kitudódik és beigazolódik, hogy a lelkész érdekében akár a maga, akár hozzátartozói, vagy rokonai részéről *az állás elnyerése érdekében* a lelkészi erkölcsiségbe ütköző, általában a választás tisztaságát sértő cselekedet történt, a lelkészt azonnal felfüggeszti az egyházi hatóság, illetve állásától megfosztja és legalább 5 évre eltiltja a pályázhatástól, súlyosabb esetben pedig egyszersmindenkorra kizárja a lelkészi tisztség viseléséből.*

De ugyanezt a büntetést alkalmazná a törvény arra is, aki — bár nem nyerte el a lelkészi állást, de ilyen eszközökkel próbálta elnyerni, mint pl. nemrégiben, mikor egyik pályázó elbukván, 10, mondó tízmillió kártérítést kért a megválasztott lelkésztől azzal az indokolással, hogy ő ennyit költött pálinkára és ha ezt megtéríti, nem felebez. Tehát nyíltan bevallotta, hogy korteskedett. **(Íme, mennyire nem a nép a hibás!)** Az ilyen nem méltó arra, hogy a gályarabok szenvedéseitől megszentelt papi palástot viselje.

A választás útján való betöltés szerintem csak alkalomadás a korteskedésre, épen ezért mellőzendő. Meg aztán a javasolt meghívás tulajdonképpen választás is.

Másik módja volna a lelkész alkalmazásának a kinevezés, úgy, amint azt Porzsolt Ferenc ajánlja, azzal a különbséggel, hogy a 19. §. azon pontját: „...ellene felebezésnek helye nincs”, módosítandónak tartom így: „ellene 8 napon belül felebezni lehet”, hogy így alkalom legyen a kinevezés ellenőrzésére is, ami csakis a feltételek betartására vonatkozhatnak.

Biky Gábor,
vallástanár.

Püspöki látogatás a szatmári csonka egyházmegyében.

II.

A fehérgyarmati szép nap után kezdődött a dandárja a generális vizitációnak. Reggeltől estig való nagy „hajtasok” a szó igazi és átvitt értelmében egyaránt: intenzív munkával egybekötött, gyors ütemű vándorlás gyülekezetről-gyülekezetre, még pedig napról-napra jobban

* Ez nagyon könnyen medicina peior morbo volna.

nedvesedő időjárásban, melynek régvárt esőjét ugyan a gyülekezetek — legalább egy darabig — örömmel és hálaadással fogadták, sarával azonban, a miatta sokszor tönkrementő ünnepi előkészületekre tekintettel, annál kevésbé vannak kibékülve. Ez igazán a híres és hamisítatlan szatmári vendégmarasztaló sár, amely, a gyorsan áradó rakoncátlan Túr vizével együtt, útunk hátralevő részében még több-kevesebb hátráltatást is okozhat. De Isten jóvoltából bizva, bátran és vígan haladunk előre, kérve Őt az ég csatornáinak alkalmas időben való bezárására, úgy, ahogyan eddig a felnyitására kértük.

Május 31-én, hétfőn Matolcs, Tunyog és Szamoskér kerültek vizsgálat alá, sok örömet okozva, mint a többi gyülekezet nagyobb része is, szép rendjükkel és jó munkájukkal. A következő napon (június 1.) a püspök és kísérete gyönyörű reggeli napfényben, pacsirtadaltól kísérvé kelt át a Szamos hidasán: felejthetetlen kép volt, amint lassan közeledünk a tulsó part felé, ahol Panyola község apraja-nagyja ott várta már a szakadékos partmélyedésben a ritka és kedves vendéget, amíg a töltés mögé elrejtett kürtös zenekar mély áhítatot keltve játszotta a Hymnuszt. Ezen a gyülekezeten kívül e nap még Kérszemjén és Nábrád is megvizsgáltott, utóbbinak lekipásztora, az agilis és szellemes Tóth Sándor egyhm. jegyző sok hálára kötelezte a vizitációt fáradhatatlan útimarsalkodásával is, melyet azonban a mai napon villámcsapásként szakított ketté mindnyájunk mély fájdalmára, egyik gyermeke válságosan beteg állapotának Hióbbire. Következő napunk (jún. 2.) Penyige, Kömörő és Magyar gyülekezeteié volt, az azutáni (jún. 3.) pedig az ős Kölcsey-fészekbe, Csekébe vezetett bennünket, ahol a püspök meleg szavak kíséretében hatalmas virágcsokrot helyezett a Hymnuszt költőjének, a debreceni kollégium egyik legnagyobb neveltjének egyszerű síremlékére. Itt ebédet a nagy Kölcsey-nemzetség ezidőszerinti doyenje, Kölcsey Gábor földbirtokos látta szívesen a püspököt és kíséretét; ugyanaznap délután pedig, az egyháznak és gyülekezetnek is mintaszerű esperesi székhely, Túrsvándi meglátogatásakor, 5 órai theán báró Kölcsey Kende Zsigmondnak, az ottani református egyház legnagyobb — pedig róm. kath. vallású! — jótévőjének vendége volt a generális vizitáció társasága. Június 4-én Tiszaköröd, Tiszacsécse és Milota kerültek sorra, az utóbbi kettő mély fájdalmat okozva az egykezésnek (ezen a vidéken egyelőre még elszigetelt, de így is aggasztó) jelenségeivel. Június 5-én reggel Tiszabecsre vonult a generális vizitáció, ahol dr. Gaál Endre volt államtitkár, a vidék képviselője és ottani nagybirtokos adott a püspök tiszteletére villásreggelit, amelynek kedvességén fekete fátyolként szövődött át az a minden magyar szívet elszorító látvány,

hogyan az úri kastély tövében folyó Tisza másik partján a színmagyar Tiszaújlak már cseh iga alatt görnyed! E napon még Sonkád és Kölcse is meglátogattak, a következő június 6-át, vasárnapot pedig — esőtől, sártól immár nem kevéssé hátráltatva — délelőtt Fülesden, délután Vámosoroszipban töltötte a vizitáció, e két kicsiny és szegény gyülekezet lelkét mindkét alkalommal igehirdetéssel is erősítve, délelőtt a püspök, délután a főjegyző által. A többi gyülekezetekben is mindenütt, kivétel nélkül tartatott és tartatik templomi istentisztelet, a főjegyző bibliaolvasása után a püspök intelmeivel, imádságával, áldásával.

A gyülekezetek, de a polgári községek is egymással versenyeznek szeretetük és ragaszkodásuk kimutatásában s csaknem vígasztalhatatlanok, ha azok pompáskülsőségeit olyik helyt el-mossa az eső és tönkretesz a sár. A szórványosan található egyéb vallásfelekezetek képviselői kivétel nélkül siet belévegyülni a tisztelgő üdvözlések szép és istenes magyar harmóniájába. Szomszédos egyházmegyék esperesei, egyházak lelkipásztorai és tisztelgő küldöttségei is szeretettel hozzák a maguk lelkének köszöntő virágait az út egy-egy arra alkalmas pontján; könnyekbe fúló jelenetek játszódnak le, amikor — a legtöbbször titkon, szökve — egy-egy elszakított területbeli lelkész is megjelenik és szólni alig tudva öleli keblére a rég nem látott, de ma is vezérének tekintett püspököt. Mint egyetlen nagy család forr itt össze, mintegy kristályosító lelki központja körül e vidék küzködő, szegény, emberi gyarlóságoktól nem mentes, de fajilag erősen magyar s református egyházához — egy-két elszomorító jelenségről itt nem szólva — szívós atavizmussal ragaszkodó népe. Áldás és intelem, kérő és feddő szó, tanítás és buzdítás e ritka ünnepi alkalom által megporhanyított, különösen fogékony lelki talajba hull itt.

A hátralevő négy nap alatt Isten segítségével meglátogatandó 10 egyházban tett körútról már csak hazaérkezésünk után fogok majd beszámolni.

Vámosoroszi, 1926 június 6., este.

Notarius.

Külföld

Felhívás.¹

Az északfranciaországi magyar református missziói egyház (La Mission Hongroise de la Société Centrale Evangélique) nevében közlöm a magyarországi egyházak lelkészi és teológus karával, hogy egyik lelkészi lakás megüresedése következtében módunkban van a nyári hónapokra (június—szeptember) lakást és el-látást biztosítani egy lelkész (családos is!) ré-

¹ Kérjük laptársainkat e sorok szíves átvételére.

szére, aki kötelességül vállalná e hónapok alatt az itt megindult missziói munkában való körültekintést és részvételt. Az útiköltségek fedezésére vagy egyházkerületi, illetőleg teológiai segély kérendő, vagy az illető lelkész, avagy teológus ön missziói lelkülete és anyagi erejéből lenne fedezendő.

„Kérjétek az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába!”

Hénin-hiétard (P. de C.), 1926 május 31.

Csekme Ádám,
missziói lelkész.

Halottaink

Szücs Béla, esztári lelkipásztor, ötvenöt éves korában, lelkipásztorkodásának huszonhatodik évében, hosszú szenvedés után június 4-én meghalt s 6-án temették el Esztárban. A boldogult debreceni tisztviselőcsaládból származott s mint a legszorgalmasabb s legjobb előmenetelű diákok egyike, nagyon szép jövőre számíthatott. A Gondviselés falusi gyülekezet vezetését bizta reá. A falusi életet nem ismerő, aszfaltjárdához és utcai világításhoz szokott ifjúnak, aki gyermekkorában talán sohasem látott közleről mezőgazdaságot, bizonyára kétszeresen nehezzé lett a különben sem könnyű iga viselése. Talán ez az oka, hogy a tavasz bő bőigéreténél kevesebbet hozott a nyár s hogy kora őszön beköszöntött a szomorú tél, a halál. Özvegyén kívül a jogi pályát nemrég befejezett, szépreményű fia és bölcsészethallgató leánya, valamint testvérei gyászolják. A derék, jó embernek és hűséges munkásnak emlékezete legyen áldott.

Tusa Menyhértné Biki Julianna, Biki Ferenc máramaros-ugocsai esperes leánya s Tusa Menyhért lelkész felesége, fiatalon befejezte életét, gyászba borítván derék férjén kívül már több ily csapással sújtott szüleit és testvéreit.

Különfélék

A debreceni m. kir. tudományegyetemen a jövő egyetemi évre a magisztrátus tagjai lettek: a hittudományi kar dékánja Sass Béla, a jogi karé dr. Márffy Ede, az orvosi karé dr. Huzella Tivadar, a bölcsészeti karé dr. Szabó Dezső. A két utóbbi karon ugyanaz maradván a dékán, aki a folyó évben, prodékánt is kellett választani. Ez dr. Milleker Rezső, illetőleg dr. Elischer Gyula lett. Az egyetem rektorát a jövő héten választják meg.

A nagytemplomi orgonahangverseny. A Templomegyesület jótékony célú előadásokat rendező szakosztálya június hó 6-án tartotta templomi hangversenyét. A hangverseny iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A hangversenyt a kollégiumi Kántus nyitotta meg egy régi magyar énekkel. Majd fölbúgott az orgona. Akom

Lajos országos híru orgonaművész bámulatos technikával, minden árnyalati finomságot kifejezni tudó művészettel adta elő Bossi: „Imá”-ját és „Sírni, panaszkodni” darabját. A lélekemelő ünnepély fénypontja Muraközy Gyula, kecskeméti lelkész-költőnek csodálatos szépségű beszéde volt. A gondolatok mélysége, a stílus ékessége, az előadás színessége tették maradandó hatásúvá a kiváló vendégszónok szavait. Az emberi életet egy-egy dallamhoz hasonlította, amelynek legfőbb célja: a hármóniára törekvés. Mindenki megkapja ezt a dallamot. Mindenki előtt ott áll a választás joga és rajtunk múlik, hogy ez a bennünk felcsendülő dallam az Istenben hívő emberi méltóság himnusza lesz-e, vagy átok fakad belőle. Beszéde végén kapcsolatot keresett a mai magyar nemzet szomorú helyzetével, amikor bús dallam csendül egybe a magyar föld lakóinak lelkében, de ez ne csüggessen, mert ez a szenvedés, fájdalom és kereszthordozás hozza ki azokat a rejtett lelki szépségeket, amelyek előfeltételei egy boldogabb jövőnek. Az ünnepi beszéd után Simon István, a városi dalárda kiváló baritonistája, énekelte Haendel „Ariá”-ját. Gyönyörű kidolgozásban játszotta Szücs Gergely, a városi zeneiskola tanára, Haendel: „Larghetto” és Bach: „Air”-ját, amit Ákom Lajos kísért finoman. Zsámboky Miklós, az Országos Zeneakadémia tanára, gordonkaszámai Ákom Lajos kíséréte mellett soha nem feledhető szépségűek voltak. A „Kálvin-ház” javára rendezett magas színvonalú templomi hangverseny a Templomegyesület Vegyeskara által énekelt „Vándor esti imájá”-val ért véget.

A szegedi Ferenc József-egyetem rektora a jövő évben dr. Tóth Károly lesz, aki debreceni Kollégiumunknak volt azelőtt kiváló tanára.

A Tisza István tudományos társaság június 8-iki felolvasó ülésén dr. Benigny Gyula egyet. m. tanár, főgimnáziumunk jeles tanára és dr. Salánki József kollégiumi könyvtári tiszt tartottak nagyértékű felolvasást.

Fontos református érdek! (Különösen lelkészek figyelmébe!) A vakok, siketnémák és gyengelméjűek összeírását a Gyógypedagógiai Intézetek Országos Szakfelügyelősége elrendelte. Felkéretnek a lelkészek és tanítók, hogy a községük területén élő 6—12 éves korban levő vak, siketnéma és gyengelméjű gyermekek nevét, szüleik (gyámjuk) pontos címét, valamint azt, hogy a gyermek részesült-e már ezideig oktatásban és melyik intézetben, levelező-lapon mielőbb jelentsék be az alábbi címmel: *Gyógypedagógiai Szakfelügyelőség, Budapest, VIII., Fesztéich-u. 3.* E bejelentések alapján akarja a Gyógypedagógiai Intézetek Szakfelügyelősége a vakok, siketnémák és gyengelméjűek nyilvántartását elkészíteni és e gyermekeknek a lakóhelyükhöz legközelebb eső ilyenfajta intézetbe való felvételét elrendelni.

Az egyetem évváró ünnepe vasárnap, június 13-án lesz.

Külföldi ösztöndíjak protestáns teológusok részére. A magyar kultuszminiszter Genfben négy magyar protestáns teológus számára helyezett kilátásba ösztöndíjat az ősztől kezdve. Berlinben pedig, az ottani magyar intézettel kapcsolatban, harminc ösztöndíj közül ötöt protestáns teológusok részére kíván fenntartani, illetve kiadni. A középeurópai protestáns egyházakat segélyező zürichi központi iroda szintén négy ösztöndíjat ítelt meg magyar protestáns teológusok részére, amely az ősztől fogva szintén esedékessé válik. E négy ösztöndíjat Sólyom Jenő, Ruzsicska László, Katona Géza és Török Tibor tanár (Török Imre kisújszállási esperes fia) nyerték el.

A Kollégium évváró ünnepélye 12-én, szombaton d. e. 10 órakor volt a Nagytemplomban.

A budapesti lelkészválasztást a pesti egyházmegye esperese f. hó 20-ára tűzte ki. A budai egyházzsír paróchiális tanácsa a meghívás mellett döntött és Haypál Benő utódául fiát, Haypál Bélát ajánlja a gyülekezetnek, aki jelenleg drávafoki lelkész.

Alapítványok és adományok a debreceni református főgimnázium részére. *Alapítványok:* Balogh Ambrus sarkadi lelkész, nyug. esperes 10 millió, Hegyi Mihály ózdi bányamérnök 2 millió, jóelőmenetelű, szegénysorsú tanulók számára. *Adományok* szintén jóelőmenetelű, szegénysorsú tanulók számára: helybeli István-gözmalom rt. az Ifj. Segítő egyesületnek 3 millió, Madarassy István, mátészalkai főszolgabíró, saját adományából és hivatala útján a tanulók segélyezésére ez év folyamán 395,000 K-t, vizsgálati jutalomkönyvekre 250,000 K-t, tornavizsgálati jutalomdíjra 100,000 K-t küldött. Ugyancsak jutalomkönyvekre adott dr. Kölcsey Sándor helybeli ügyvéd 300,000, tornavizsgálati díjakra pedig 200,000 K-t. Az Ébredő Magyarok Egyesülete a cserkészek számára 1 millió koronát. Fejér Ferenc helybeli ügyvéd alapítványa kamatainak pótlására 200,000 K-t adományozott. — Az Ifj. Segítő Egyesületnek szegény tanulók segélyezésére: dr. Hódy Béla helybeli ügyvéd 100,000, Békés Gyula kormánytanácsos, földbirtokos 300,000 K-t adományoztak. Végül az ÉME. debreceni csoportja 4 darab, a Magyar Középiskolai Tanárok Nemzeti Szövetsége szintén 4 darab jutalomkönyvet ajándékozott jeles ifjak számára.

Az 1906. évben végzett tanulók e hó 5-én tartották 20 éves érettségi találkozójukat, amelyben 25-en jöttek össze. Az itt megjelentek is tetemesebb összeget gyűjtöttek gimnáziumi alapítványul. A gyűjtés még folyamatban van s így a végösszeget nem tudjuk. Az alapítványtevőknek és adományozóknak ezúton is hálás köszönetet mond az igazgatóság.

Felvétel a debreceni református tanítónőképző-intézetbe. A debreceni református tanítónőképző-intézet I. osztályába olyan növendékek vétetnek fel, akik 14. életévüket betöltötték, de 18-ik évüket meg nem haladták s a polgári leányiskola, gimnázium, vagy leányközépiskola IV. osztályát sikerrel végezték. Az I. osztályba való felvételért az igazgatóságához kell folyamodni 1926 július 1-ig. A felvételi folyamodványhoz melléklendő: a) iskolai bizonyítvány, b) anyakönyvi kivonat, c) tisztí orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó ép testű, ép érzékszervű s a tanítónői pályára alkalmas, d) erkölcsi bizonyítvány, ha az előző iskolaévben nyilvános iskolába nem járt, e) illetőségi bizonyítvány. Minden folyamodó a beírás előtt, szeptember hó 3-án megvizsgáltatik egy, a tanárkar zeneértő tagjaiból alakított bizottság által zenei hallás szempontjából. — Felvétele e vizsgálatról is függ. A beírást az igazgató eszközli és pedig az iskolai év végén, július 3-ig és az iskolai év elején szeptember hó 4-6. és 7-én; szeptember 8-tól 15-ig a tanári kar, szeptember 30-ig az igazgatótanács vehet fel jelentkezőket. Évközben, csak püspöki engedély alapján történő felvétel esetén, felvételi vizsgálat is teendő, ha a kérvényező nem tanítónőképző-intézetből lép át. Évi tandíj és járuléka az 1925—26. iskolai évben 58 aranykorona és 50 aranyfillér volt, félévi részletekben. Az 1926—27. évi tandíj még nincs megállapítva. A növendékek 25—30 %-a tandíjmentes. Segítő-Egyesületünk a rendszeres tanulókat, csekély használati díjért, a lehetőség szerint ellátja tankönyvekkel. A *debreceni református tanítónőképző-intézet igazgatósága.*

A „Bethlen Gábor-Ház“ sorsjegyeinek hűzése a Pénzügyminiszterium engedélye alapján november 29-re halasztatott el. Az eddigi eladások ugyanis nem érték el azt a határt, amely mellett a Bethlen Gábor Szövetség kitűzött céljainak megfelelő lehetett volna. Az áldozatkész protestáns társadalomhoz fordul azért a Szövetség s reméli, hogy hathatós segítséggel megteremtheti a hajlékot a szegénysorsú és árva ifjainak. Támogassátok azért, szeretett atyánkfiai, a Bethlen Gábor Szövetség ezen nemes akcióját.

Felvétel a budapesti „Diákok Háza“-ba. A Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség diákothonába, Budapest, VII., Hársfa-u. 59/B. a felvételi kérvényeket az új iskolai évre július hó 5-ig kell benyújtani. Egyházi tisztviselők gyermekei és tanári pályára készülő egyetemi hallgatók a felvételnél előnyben részesülnek. Kérvénybeadás előtt a folyamodni óhajtok kérvények tájékoztatót az igazgatóságtól.

A debreceni református főgimnázium tájékoztatása a beírásról és iskolai díjakról az 1926—27. tanévre. Azokat a tanulókat, akik osztálybizonyítványuk alapján jogosítva lesznek a következő osztályba való fel-

vételre, a bizonyítvány kikapása után az osztálytanárok beírják rendes tanulóknak. Egy osztályba azonban 56 növendéknél több be nem írható. A beíráskor fizetni kell különböző mellékdíjak címén az alsóbb osztályok tanulóinak 125.000 K-t, a felsőbb osztályúaknak 130.000 K-t. Akik a beírást elmulasztják, azok szeptemberben a felvételre nem számíthatnak, ennél fogva minden jogosított tanuló okvetlenül írassa be magát. A szünetidőben tanulók nem vétetnek fel. A beírásnál a jobb osztályzatú tanulók előnyben részesülnek. A beíráskor minden tanuló beíráslapot fog kapni, amelyet tartozik kitölteni és szeptemberben a többi iskolai díjakat arra befizetni. E díjak a következők: 1. Tandíj protestáns vallásúaknak évenként 625.000 K. — 2. Tandíj másvallásúaknak évenként 1.250.000 K. A tandíj félévi előleges részletekben fizetendő a kollégiumi pénztárban. Ugyanott évenként még különböző mellékdíjak címén 225.000 K fizetendő. Tápintézeti díjak díjfokozatonként a következők: évenként I. díjfok 424.000, II. díjfok 1.360.000, III. díjfok 2.552.000, IV. díjfok 3.740.000 korona. Internátusi díjak évenként: I. 34.000, II. 135.000, III. 255.000 IV. 850.000 korona. A tápintézeti díjak évnegyedenként, az internátusi díjak félévenként előre fizetendők a kollégiumi pénztárban. Akik I. osztályba akarnak beírkozni, azoknak július hó 1-én elő kell jegyeztetni magukat az igazgatói hivatalban. Ez alkalommal be kell mutatni a születési-, osztály- és újraoltási bizonyítványt. Az előjegyzés fizetéssel nem jár. Július 1-seje előtt az igazgató senkit elő nem jegyez, de azt sem biztosítja, hogy utána, helyszűke miatt, bárkit is előjegyezhet. Tapasztalat szerint július 1-én már az összes helyeket lefoglalják az előjegyzett tanulók. Az I-ső osztályba elő nem jegyzett tanulóknak szeptemberben leendő felvételét az igazgató nem biztosíthatja. A jövő iskolai évben és az azt követőkben is, mint eddig, csak a négy alsó osztály lesz párhuzamos, a folyó iskolai évben párhuzamosított V/b. osztály tehát megszűnik. E körülménynél fogva a VI. osztályba máshonnan jövő tanulókat fel nem vehetünk, sőt még saját összes növendékeink elhelyezése is kétségessé válik. Ugyanígy nehéz a helyzet az V. osztályban is, amelybe a két párhuzamos IV. osztályból vesszük fel a növendékeket. Ez oknál fogva az V. osztályba sem vehetünk fel más tanintézetből jövő tanulókat. Akik bármilyennemű iskolai kedvezményért óhajtanak folyamodni, azok kérvényeiket az igazgatósághoz adják be augusztus hó 1-ig. Később érkező kérvények nem vétetnek figyelembe. Mellékelni kell: a) a tanuló szüleinek polgári állásáról, vagyoni viszonyairól és jövedelméről szóló hatósági bizonyítványt, továbbá hatósági, vagy lelkeszi bizonyítványt a családtagok számáról és koráról. Ezek hiányában a kérvények tekintetbe nem vehetők. Az internátusba felvett növendék magával hoz párnát, takarót, lepedőt és ágyszerűt. Mosatásról ki-ki maga gondoskodik. — Az iskolai jótéteményekre és kedvezményekre felvett tanulókat a jótétemény és kedvezmény mértékéről augusztus hó 20-ig okvetlenül értesítjük. Intézetünk humangimnázium s így benne a latin és német nyelv mellett görög nyelvet tanítunk. E nyelv tanítása azonban, hiteles forrásból nyert értesülés szerint, csak az V-ik osztályban kezdődik. Az alsóbb osztályokban, értesülésünk szerint, bár még a miniszter nem intézkedett, a tanterv és a tananyag körülbelül ugyanaz lesz, mint a reál-gimnáziumban. — Az igazgatóság.

H. K. Mezőtúr, Sz. Gy. Gebe, K. B. Szamoskér. Megkaptuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

WACHA tisztít, mos, fest férfi és női fölső ruhát, inget, gallért, kézelőt **Debrecen, Simonffy-u. 55.**

Pályázat.

A tiszacsegei református egyház pályázatot hirdet egy rendes nótanítói állásra. — Fizetése, lakbéré törvény szerint. — Kötelessége egy, esetleg több osztály vezetése a tiszántúli egyházkerület tanterve szerint; vasárnapi iskolát vezetni, belmissziói munkában részt venni. — Menekültek, B) listások előnyben. — Állását megválasztott szeptember 1-én tartozik elfoglalni. — Minden szükséges okmánnyal felszerelt kérvények július 1-ig alólirott címére küldendők. Válaszbélyeg melléklendő.

Tiszacsege, 1926 június 7. **Juhász Elek,**

ref. lelkész,
iskolaszéki elnök.

Pályázati hirdetmény.

A középszabolcsi református egyházmegyébe kebeleztetett, halálozás folytán megüresedett apagyai lelkészi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalom: 1. 55 kat. hold 1355 □-öl szántóföld, egy tagban, melynek adóját és vízszabályozási költségét a lelkész fizeti. 2. 13.28 Hl. búza és 23.04 Hl. rozs, mely pénzzel megváltható. 3. Fa- és szénapénz 376 aranykorona 20 fillér. 4. Egyháztagnak a lelkész fáját beszállítani tartoznak, a házzal biró, de igavonó állattal nem rendelkező zsellérek és a sem házzal, sem igavonó állattal nem biró napszámosok és cselédek 1—1 napot szolgálnak, amelyet 40 aranyfillérjével megválthatnak. Igavonó állattal biró egyháztagnak adópótlék címen 1—1 napi szántást tartoznak végezni, amelynek váltságdíja naponként 1 aranykorona 60 fillér. 5. Öt szobából és mellékhelyiségekből álló lakás és házikert. Stóla az egyházkerület rendelete szerint. Beruházási váltságdíj az utód 6.350.000 p. koronát követel, amely egyezségileg lesz megállapítandó. — Állás 1927 november 1-én foglalandó el. Felszerelt és válszbélyeggel ellátott pályázati kérvények Szabó Lajos espereshez Nyírbátorba (Szabolcs m.) július hó 3-ig küldendők.

Debrecen, 1926 június 7.

Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

A sarkadi református presbiterium pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett organista kántori állásra. Javadalma: Lakás, házikerttel, 10 kat. hold szántó, negyedévenként előre évi 1000 aranykorona, 200 aranykorona ötödéves korpótlék. Stóla egyházkerület rendelete szerint. Költöztetési előlegét öt évi szolgálattal törleszti. Kötelességei: Istentiszteleten éneklés vezetése. V—VI. osztályú fiúkat, leányokat hangjegy szerint tanítja énekelni. Énekkart vezet, orgonánkat rendben tartja. Presbiteriumi ülések jegyzője. Szamadási főkönyvet vezet. Ta-

nítóinkat helyettesíti. Belmissziói munkában segédkezik. Csatolandó okmányok: Tanítói vagy zeneiskolai oklevél, esperes által látta-mozott szolgálati bizonyítvány. Földjavadalmát okt. 1-től élvezi. Állását választás után azonnal elfoglalja. Pályázati határidő július 1. Július 4-én pályázók próbaéneklésre, orgonázásra saját költségükön megjelenhetnek. Sarkad (Bihar megye)

1926 június 4.

Balogh Ambrus,
lelkész.

Pályázat.

A debreceni református Kollégiumnak a debreceni tudomány-egyetemmel kapcsolatos tanárképző-internátusában református vallású tanárjelöltek számára több kedvezményes helyre pályázat hirdettetik. A tanárképző internátusi tagság lakás és ételmezés élvezetével jár. Évi ellátási díj az elsőfokú kedvezményes helyen 700,000, a másodfokú 2.100,000, a harmadfokú 4.200,000 korona. A felvett tanárjelöltek ellátási díját és — amennyiben tandíjmentességben nem részesülnek — egyetemi tandíját is a tanárképző-alap fedezi, részint egészen, részint felerészben, részint egyharmadrészben. A tanárképző-internátusba olyan kiválóbb tanulók vétetnek fel, akik a most végződő tanévben tesznek érettségi vizsgálatot és a jövő tanévben lépnek az egyetemre, továbbá oly bölcsészett-hallgatók, akik már eddig is tagjai voltak a tanárképző-internátusnak. A sajátkezűleg írt folyamodványok a tanárképző-internátus gondnokságához intézendők s folyó évi augusztus 15-ig a református Kollégium igazgatóságához Debrecenbe küldendők. A folyamodványhoz mellékelni kell az V., VI., VII. és VIII. osztályról szóló évi bizonyítványokat, az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát, a születési anyakönyvi kivonatot, a szülők vagyoni állapotáról szóló hatósági bizonyítványt, végül hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy a folyamodó tanári pályára alkalmas. A folyamodványban jelezni kell a folyamodó lakás-címét, atyjának vagy gyámjának nevét és polgári állását, a szaktárgyakat, amelyeket a jelölt választani kíván és azt, hogy milyen és milyfokú nyelvismeretekkel bír.

Debrecen, 1926 május 25.

Karai Sándor,
ref. kollégiumi igazgató.

Segédlelkészre van szükségem. Díjlevél következő: I. *Kötelesség*: 1. Rendes s. lelkészi teendők. 2. Konfirmálók és r. kath., megunitárius iskolában tanuló gyermekek vallásra oktatása. 3. Gyermekestentisztelet tartása. 4. Vasárnapi iskola és egyéb belmissziói munkák vezetésében és ellenőrzésében lelkésznek segédkezés. 5. Presbiterium jegyzőkönyvének vezetése

Kun József késműves és műköszörüs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

és ezzel kapcsolatos írásbeli munkák. II. *Javadalom*: 1. Évi Ezerkettőszáz aranykorona, havi egyenlő részletekben előre fizetve. 2. Lakás, fűtés, világítás, tisztogatás. 3. Jelentékeny stólarészesedés: havi háromszázezer korona körül. 4. Államsegély. Az állás folyó évi július hó 1-én foglalandó el. Ajánlkozások címemre küldendők: Fűzesgyarmatra. Jánosi Zoltán, lelkész.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENIVEZÉRÜGYNÖKSÉGE

ügys mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatósági-, betörés-
ses-lopás-, szállitmány- és élet-biztosítá-
sokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

9-52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbite-
reknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi Elnökséggel történt meg-
állapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

Debreczeni István
órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

Riesz Henrik

2-4

kocsigyár

Debrecen,

Hatvan-u.

Kocsik min-
den alakban.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon
aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevelével és az 1925. Orsz.
Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,

iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék ésköltségvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpolda,
Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

VÁSZON—FEHÉRNEMŰ és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

1—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FÖTÉR (SARJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Eremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáiért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a meggyesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglepését vívta ki. Ezért felkérem, szíveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, szíveskedjék figyelembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtánók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szerezünk.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.

Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.

Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: Erőss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárúk

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata.

MOST MEGJELENT könyvujdonságok:

Gyulvész István: Én vagyok az út . . .	K	18,000.—
Hastings: A mintakép	„	50,000.—
Heyns: Református dogmatika	„	175,000.—
Hegyaljai Kiss Géza: Lorántfy Zsuzsánna	„	35,000.—
Lévay Lajos: Egyházi beszédek	„	62,500.—
Makkai Sándor: Aratás	„	85,000.—
„ „ Öntudatos kálvinizmus	„	25,000.—
„ „ Megszólalnak a kövek	„	35,000.—
„ „ A halál mysteriuma	„	24,000.—
Musnai L.: Életnek beszéde	„	50,000.—
„ „ Az Újszövetség	„	65,000.—
„ „ A magyar biblia története	„	15,000.—
Porcsalmy Gyula: Boda Katalin	„	54,000.—
Ravasz László: Az ember életútjának felén	„	112,500.—
Révész Imre élete 1826—1881	„	100,000.—
„ „ Mennyei nász-dal	„	25,000.—
Stalker James: Fájdalmak embere	„	77,000.—
Vásárhelyi J.: Bizonyágtétel	„	125,000.—
Victor Gabriella: A pataki vár gyöngye	„	65,000.—

UJDONSÁG! ♦♦♦♦♦ MOST JELENT MEG!

A leghasznosabb vizsgai jutalomkönyv

Méliusz Kis Könyvtára
vasárnapi olvasmányok gyűjteménye.

Szerkeszti: Uray Sándor, debreceni református lelkész.

1. szám. Uray S.: Tudod-e mit olvasol?	K	5,000.—
2. „ — Nők az egyházban	„	6,000.—
3. „ — A keresztyén jellemről	„	6,000.—
4. „ Zih Sándorné: A láthatatlan Isten—Idegenben (két kis elbeszélés)	„	5,000.—
5. „ Amikor Nagy Péter uram nem ment el a gazdakörbe	„	4,000.—
6. „ Uray S.: Gonosz Pista bűjtöt tart	„	4,000.—
7. „ — Nagy Jóska tenyereszt kapott	„	4,000.—
8. „ Fekete János: Életiskola	„	4,000.—
9. „ Solymosi József: Két világ	„	5,000.—
10. „ Makay Lajos: A pokol udvari szállítója	„	5,000.—
A 10 füzet együtt K 45,000.—		

VIZSGALAPOK

kis- és nagyvonalas . . . . . 1 drb K 700.—

Az iskolai év befejeztének közeledésével
**iskolai jutalomkönyvek,
mesék és ifjúsági elbeszélések** óriási választékban.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papir-, írószer- és
zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

♦ Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedálunk. ♦